

Ostravská univerzita
Filozofická fakulta
Katedra slavistiky – oddělení polonistiky
TEST
Přijímací řízení pro AR 2023/2024
Polština pro překlad (navazující magisterské studium, prezenční forma)

Część A (40 punktów) / Část A (40 bodů)

1. Proszę w poniższym zdaniu określić poszczególne części mowy [7 pkt]:

Olga Tokarczuk, współczesna polska prozaiczka, wielokrotnie udowodniła, że tematyka mitu nie jest jej obca.

współczesna – **przymiotnik**

wielokrotnie – **liczebnik**

że – **spójnik**

mitu – **rzeczownik**

nie – **partykuła**

jest – **czasownik**

jej – **zaimek**

2. Proszę uzupełnić drugi i trzeci stopień podanego przymiotnika [2 pkt]:

lekki – **lżejszy – najlżejszy**

3. Proszę utworzyć celownik liczby pojedynczej wyrazu *kobieta*. Proszę jednocześnie zaznaczyć w nim temat i końcówkę fleksyjną [2 pkt]:

kobiecie – kobieci+e

4. Proszę skrócić (podać skrót) podkreślone wyrazy i zwroty [4 pkt]:

a. Ukazał się nowy numer pisma „Biznes i Produkcja”. – **nr**

b. Spotkałem się z przedstawicielem Komisji do spraw Unii Europejskiej. – **ds.**

c. Za trzy miliony inwestycji powstanie między innymi nowy dworzec kolejowy. – **m.in.**

d. Zanim wyruszymy na wycieczkę będzie nam potrzebna na przykład lista hotelowa. – np.

5. Proszę wyjaśnić następujące pojęcia [4 pkt]:

deklinacja: odmiana przez przypadki

koniugacja: odmiana przez osoby, czasy, tryby, strony, liczby, aspekty

6. Proszę określić części zdania w następującym wypowiedzeniu [7 pkt]:

Monika i Marek podmiot starali się orzeczenie o zdobycie dopełnienie indeksów przydawka wymarzonej przydawka wyższej przydawka uczelni przydawka.

7. Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich przypadkach [suma 9 pkt]:

Odwiedział często wielkie miasta, by przejść się po tamtejszych muzeach (muzeum, lm.). [1 pkt]

Było tam dużo cudzoziemców – Amerykanów (Amerykanin, lm.) i Hindusów (Hindus, lm.). [2 pkt]

Matka obserwowała dziecko, ale za chwilę już je (ono) nie widziała. [1 pkt]

W swej pracy używał słowników Lindego (Linde), Doroszewskiego (Doroszewski) i Bąby (Bąba). [3 pkt]

Nigdy nie mówił o tobie (ty), zawsze tylko o niej (ona). [2 pkt]

8. Proszę wymienić 5 polskich laureatów Nagrody Nobla z dziedziny literatury? [5 pkt]:

- Władysław Reymont
- Henryk Sienkiewicz
- Czesław Miłosz
- Wiesława Szymborska
- Olga Tokarczuk

Część B (60 punktów) / Část B (60 bodů)

9. Jaký překladačský postup byl použit při převodu označeného spojení z polštiny do češtiny [4 body]:

Do dań tradycyjnej kuchni polskiej zalicza się m.in. barszcz czerwony. – K polským tradičním pokrmům patří mj. polévka z červené řepy.

odpověď: opisný překlad / explikace

10. Uvedte tři fáze překladatelského procesu (překladatelovy práce) dle J. Levého (Levý, J. *Umění překladačtva*. Praha 1998.) [6 bodů]:

- pochopení předlohy
- interpretace
- přestylování

11. Určete autora (jméno a příjmení) publikace *Ocalone w tłumaczeniu* (vyd. Wydawnictwo a5, Kraków 2004) a jednoho z představitelů tzv. poznaňské překladatelské školy [2 body]:

odpověď: Stanisław Barańczak

12. Popište a na příkladech doložte procesy univerbace a multiverbace [6 bodů]:

univerbace – tvoření jednoslovných/jednovýrazových pojmenování (syntetických) – např. základka, Staromák, zimník, Masarykáč, pracák, podstawówka, starówka, pośredniak...

multiverbace – tvoření dvou-/víceslovných pojmenování (analytických) – např. základní škola, Staroměstské náměstí, zimní kabát, Masarykovo náměstí, pracovní úřad, szkoła podstawowa, stare miasto, urząd pracy...

13. Uvedte, co spojuje následující osobnosti – Erich Sojka, Vlasta Dvořáčková, Václav Burian, Helena Stachová, Barbora Gregorová [2 body]:

odpověď: překladatelé z polštiny / překladatelé polské prózy a poezie / překladatelé polské literatury

14. Přeložte následující věty do polštiny [10 bodů]:

Mám rád jak volejbal, tak basketbal. – *Lubię zarówno siatkówkę, jak koszykówkę.*

Zahlédla jsem jej v tramvaji a zamilovala jsem se do něj na první pohled. – *Zobaczyłam go w tramwaju i zakochałam się w nim od pierwszego wejrzenia.*

V Bruselu se nachází řada evropských institucí. – *W Brukseli mają siedzibę liczne instytucje europejskie.*

K dopisu přikládáme ceník a podrobné podmínky dodávky. – *Do listu załączamy cennik i szczegółowe warunki dostawy.*

Letošní konference byla plodná. – *Tegoroczna konferencja była owocna.*

15. Přeložte následující věty do češtiny [10 bodů]:

Wyniki sprzedaży są wyższe niż zakładaliśmy w budżecie. – **Výsledky prodeje jsou vyšší, než jak jsme předpokládali v rozpočtu.**

Odnotowaliśmy pięcioprocentowy wzrost w stosunku do zeszłego roku. – **Ve srovnání s minulým rokem jsme zaznamenali pětiprocentní nárůst.**

Chodząc ulicami miasta, oglądała zabytki. – **Procházela se ulicemi města a dívala se na památky.**

Zdecydował się na prowadzenie negocjacji. – **Rozhodl se vyjednávat.**

Aby dojść do rynku, trzeba skręcić w lewo. – **Abychom došli na náměstí, musíme odbočit vlevo.**

16. V níže uvedených výčtech dvojic slov označte dvojici výrazů, která se z lexikálního (stylistického nebo sémantického) hlediska nehodí k ostatním. Své rozhodnutí zdůvodněte [4 body]:

a. maszyna/mašina – wieczerza/večeře – fabryka/fabrika – **bezcenny/bezcenný**

zdůvodnění: **významová/sémantická homonyma (opačný význam)**

b. skuteczny/skutečný – czerstwy/čerstvý – staw/stav – **wiosna/vesna**

zdůvodnění: **stylistická homonyma (význam v podstatě totožný, ovšem s odlišným stylovým zabarvením)**

17. Všimněte si tučně označených mezijazykových homonym a správně je přeložte [6 bodů]:

Fotoradary na polskich **drogach** są **groźne** tylko na **pozór**. – **Radary jsou na polských silnicích nebezpečné jen zdánlivě.**

W sklepie zostało już tylko **czerstwe** pieczywo. – **V obchodě zůstalo už jen staré pečivo.**

Koniecznie musisz kupić nowe **opony** zimowe. – **Nutně si musíš koupit nové zimní pneumatiky.**

18. Rozhodněte prosím, zda jsou následující tvrzení pravdivá (označte možnost ANO) nebo nepravdivá (označte možnost NE) [10 bodů]:

a. Polská spojení *ptaki śpiewające* a *śpiewające ptaki* mají totožný význam.

ANO **NE**

b. Výrazy typu *becikowe, chorobowe, porodné, šrotovné* jsou substantivizovanými adjektivy v neutru.

ANO NE

c. Spojení typu *krevní oběh, poločas rozpadu, živý plot* jsou pojmenování syntetická.

ANO NE

d. Jedna z fází překladatelovy práce spočívá v přestylování předlohy, tzn. ve výběru výrazových a jazykových prostředků a konečná úprava textu.

ANO NE

e. Překladatelská ekvivalence stanoví, že není potřeba zachovávat nároky na kvalitu překladu mj. na syntaktické, slovosledné, stylistické a terminologické úrovni.

ANO NE

Kritéria pro vyhodnocení a postup, jakým se stanoví výsledek přijímací zkoušky nebo její části:

Písemný test celkem: 100 bodů

Základní statistické charakteristiky písemné přijímací zkoušky nebo její části:

Počet uchazečů, kteří se zúčastnili písemné přijímací zkoušky: **6**

Nejlepší možný výsledek písemné přijímací zkoušky: **100**

Nejlepší skutečně dosažený výsledek písemné přijímací zkoušky: **91**

Průměrný výsledek písemné přijímací zkoušky: **72.0**

Směrodatná odchylka výsledků písemné přijímací zkoušky: **16.2**

Decilové hranice výsledku zkoušky:

Podle vyhlášky MŠMT 276/2004 novelizující vyhlášku MŠMT 343/2002 §4 odst. 6 se průměry u testů nezveřejní, pokud počet uchazečů, kteří se zúčastnili písemné přijímací zkoušky, je menší než 5 a decily se nezveřejní, pokud počet uchazečů, kteří se zúčastnili písemné přijímací zkoušky, je menší než 100.

Ostrava, 20. 6. 2023

Zpracovala: doc. PaedDr. Jana Raclavská, Ph.D.

Za správnost odpovídá: doc. PaedDr. Jana Raclavská, Ph.D.